

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 11 Temmuz 2020
Sayı : 16

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 13/07/2020
Sayı: -120.08-E.00000682143

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizde son yıllarda gözle görülür bir şekilde artan sondaj faaliyetlerinin doğaya baskısı aşıkardır. Sondaj faaliyetlerinde kullanılan zararlı maddeler, ekosistem içindeki simbiyotik yaşamı olumsuz etkilenmekte ve sondaj sahalarının sıklığına göre de ortadan kalktığı uzmanlarca ifade edilmektedir.

Bu nedenle Genel Görüşme ile sorunlara dikkat çekilebilir.

Saygılarımla.

Ömer Fathi Gürer

Niğde Milletvekili

Yüksel Özcan
Bursa ml.

Sarpin Güler

Mehmet Çoban
Bursa ml.

Arslan Özalp
Antalya ml.

Kadir Yıldırım
Coban ml.

Adnan

Alper Antman
Marmara

Deniz YAVUZYLMAZ
Zonguldak Milletvekili

Ökaycan
Tunceli ml.

Mehmet

Fikret ŞAHİN

Ahmet AKIN
Balıkesir

Suat ÖZCAN
Muğla

Ayhan
Veli Ağbalba
Malatya ml.

Ali

Kemal ZEYBEK

Polat Sami
Tunceli

TACETTİN BAYIR
İzmir ml.

SİBEL ÖZDEMİR
İstanbul

İsmail Kaya
Eskişehir

..... Sayılı Genel Gözleme Önergesinin İmza Çizelgesi

GEREKÇE:

Sondaj, belirli sebepler ve amaçlarla, kayaları parçalamak, yer kabuğunda özel ekipmanlarla delikler açma işlemi olarak yapılmaktadır. Su sondajları, petrol sondajları, maden sondajları, enerji sondajları, temel sondajlar gibi yeraltındaki arama ve tespit amaçlarına göre farklılık göstermektedir. Hangi amaç için yapıldığına bağlı olarak ekipmanlar da değişkenlik göstermektedir. Yeryüzünün en üst tabakalarında yapılan sondajlar, daha çok yaşam alanlarının kurulacağı bölgelerde yer kabuğunun tanınması amaçlı olmaktadır.

Başta alet ekipman olmak üzere, lojistik desteğin sağlanabilmesi için sondaj noktasına nakliye yolu yapmak, su hattı döşemek için genelde bakir doğada, orman içinde, doğal yaşam habitatları bölünmekte, ekosistem içindeki simbiyotik yaşam olumsuz etkilenmekte ve sondaj sahalarının sıklığına göre de ortadan kalktığı uzmanlarca ifade edilmektedir.

İDA Derneği Başkanı Ekrem Akgül, "Özellikle maden sondajları, son yıllarda sayıları hızla artan maden ruhsat sahalarında, rezerv tespitinin tam ve kayıpsız yapılabilmesi için, ortalama derinliği 300 m olan yüzlerce kuyudan oluşmakta, toplam derinlik, ortalama bir arama ruhsatı sahasında binlerce metrelere ulaşmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın son bir yılda sadece Kaz Dağları yöresinde 279 ruhsat verdiğini düşündüğümüzde, Bunun, Türkiye ölçeğindeki mukayesesi sadece sondaj faaliyetlerinin, doğa üzerindeki baskısını anlatmaya yeter sanırım."

Sondajlarda kullanılan zararlı maddeler;

POLİMERLER: Çamur yoğunlaştırıcı olarak kullanılır. Doğal çevreye zararlı zehirli maddelerdir. Kimyasal olarak deterjanlara benzetilebilirler.

BENTONİT: Sondaj çamuru oluşumunda kullanılan bir kil çeşidi.

GRES YAĞI: Sondaj delicisinin ısınmasını önlemek, vibrasyonu azaltmak. Delicinin hızını artırmak için yağlama maddesi olarak kullanılır.

MAZOT: Dizel makine, motor ve pompalar için...

BARİT, HEMATİT: Sondaj çamuru ağırlığını ayarlayıcı olarak...

KOSTİK: Sondaj çamurunun Ph değerini ayarlayıcı olarak...

Maden sondajlarının çevreye bir diğer olumsuz etkisi ise, birbirinden bağımsız yer altı suyu haznelerinin (akiferler) delinerek iyi su ile kötü suyun birbirine karışmasına neden olmalarıdır. Kaynak sularının kimyasallarla kirlenmesi sonucu, bunların beslediği kır çeşmelerinden su içen hayvanların zehirlenmesi sık görülen olaylardandır.

Arama sondajlarında, yüzlerce sondaj kuyusundan toplamda binlerce ton kirlетici ve zehirli çamur, doğrudan bu yer altı su haznelerine basılmaktadır. Bu ürkütücü bir sonuçtur. Bu kadar zehirli çamur, fay kırıkları boyunca geniş alanlarda, yer altı su haznelerine karışarak kaynak sularını içilmez ve kullanılmaz hale getirmektedir.

Sondaj kuyularında görülen çamur kaçakları, kayaların çatlaklık derecesine, kırık yoğunluğuna bağlı olarak değişkenlik gösterir. Bir kuyuda günlük, birkaç tanker sondaj çamuru kaçağı mümkündür.

Toplam sondaj kuyusu sayısı, sondaj derinliği ve kuyunun tamamlanma süresi de sonuca etki eden faktörlerdir.

Madencilik faaliyetleri Arama Ruhsatı, Gayri Sıhhi Müessese Ruhsatı ve İşletme Ruhsatı olmak üzere üç ruhsat aşamasından geçer.

Her bir ruhsat döneminin, doğaya, çevreye, insana, topluma, tarihsel ve kültürel değerlere, ekonomiye verdiği zarar, yarattığı tahribat artarak devam eder. Sondajlar ve zararları henüz bu faaliyetlerin ilk adımındır.

Doğa ve yaşam alanları ile insanlığın bugün ve geleceğine etkileri kapsamlı biçimde ele alınmalıdır bu bağlamda sondaj çalışmalarının incelenmesi ise öncelikle irdelenmesi gereken bir durumdur. Doğa ve çevrenin herkesi doğrudan ilgilendirdiği unutulmamalıdır. Kaynakların doğru ve zararsız bir şekilde değerlendirilmesi esası üzerinden sorunlara yaklaşım sağlanmalıdır. Ülkemiz genelinde yeterli kontrol sağlanamadan yapılan çalışmalar geri dönüşü olmayan sorunlar üretebilir. Bu durum dikkate alınarak gerekli gözetim, denetim, inceleme ve yasal düzenlemeler de önemlidir.

Sürdürülebilir yaşam koşullarının ekoloji, yerleşim alanları ve toplum düzleminde inşası ve korunması şarttır.

